เรื่องเสร็จที่ ๒๘๗/๒๕๕๔

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาสมทบในศาลแรงงานฝ่ายนายจ้างและฝ่ายลูกจ้างตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๘/ท ๒๔๗๗ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า สำนักงานศาลยุติธรรมเสนอเรื่องเพื่อขอให้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ผู้พิพากษาสมทบในศาลแรงงานกลาง ศาลแรงงานภาค ๑ ถึงภาค ๖ และศาลแรงงานภาค ๘ ถึงภาค ๙ ชุดเดิมพ้นจากตำแหน่งรวม ๔๓๑ คน และแต่งตั้งผู้พิพากษาสมทบในศาลแรงงานดังกล่าวชุดใหม่ให้ดำรงตำแหน่งแทน ซึ่งคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมได้ดำเนินการคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาสมทบในศาลแรงงานใหม่รวม ๕๕๒ คน โดยแต่งตั้งผู้พิพากษาสมทบในศาลแรงงานกลางและศาลแรงงานภาค ๑ ถึงภาค ๙ แต่ในส่วนของศาลแรงงานภาค ๓ ภาค ๔ ภาค ๖ ภาค ๘ และภาค ๙ ได้แต่งตั้งผู้พิพากษาสมทบทั้งสองฝ่ายไม่เท่ากัน ซึ่งสำนักงานศาลยุติธรรมแจ้งว่าไม่กระทบต่อการพิจารณาพิพากษาคดีแรงงานที่กำหนดให้องค์คณะของผู้พิพากษาศาลแรงงานประกอบด้วยผู้พิพากษาหนึ่งคน และผู้พิพากษาสมทบฝ่ายนายจ้างและฝ่ายลูกจ้างฝ่ายละหนึ่งคนตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่า การคัดเลือกผู้สมควรแต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาสมทบในศาลแรงงานภาค ๓ ภาค ๔ ภาค ๖ ภาค ๘ และภาค ๙ ซึ่งได้จำนวนผู้พิพากษาสมทบฝ่ายนายจ้างและฝ่ายลูกจ้างไม่เท่ากัน และสำนักงานศาลยุติธรรมประสงค์ขอให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งต่อไป นั้น สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเป็นคนละประเด็นกันกับบทบัญญัติตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน ฯ ซึ่งบัญญัติให้ศาลแรงงานต้องมีองค์ประกอบของผู้พิพากษาสมทบฝ่ายนายจ้างและฝ่ายลูกจ้างจำนวนเท่าๆ กัน ถึงแม้ว่าสำนักงานศาลยุติธรรมเห็นว่า กรณีจำนวนผู้พิพากษาสมทบฝ่ายนายจ้างและฝ่ายลูกจ้างไม่เท่ากันดังกล่าว จะไม่ส่งผลกระทบต่อองค์คณะของผู้พิพากษาในการพิจารณาคดี แต่กรณีนี้อาจขัดต่อบทบัญญัติมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว จึงขอหารือมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าการนำความกราบบังคมทูลพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งผู้พิพากษาสมทบตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติฯ ในศาลแรงงานภาค ๓ ภาค ๔ ภาค ๖ ภาค ๘ และภาค ๙ ซึ่งมีจำนวนผู้สมควรแต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาสมทบฝ่ายนายจ้างและฝ่ายลูกจ้างไม่เท่ากันนั้นจะกระทำได้หรือไม่ ประการใด

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑/๐๔๘๕ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๔ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๙) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี โดยได้รับฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี) ผู้แทนกระทรวงแรงงาน (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน) และผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม แล้ว เห็นว่า มาตรา ๑๑[๑] แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. ๒๕๒๒ บัญญัติว่า “ในศาลแรงงาน ให้มีผู้พิพากษาและผู้พิพากษาสมทบตามจำนวนที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนดตามความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในทางราชการของแต่ละศาล โดยเฉพาะผู้พิพากษาสมทบฝ่ายนายจ้างและผู้พิพากษาสมทบฝ่ายลูกจ้างให้มีจำนวนฝ่ายละเท่าๆ กัน” บทบัญญัติแห่งมาตรานี้มีวัตถุประสงค์ที่จะให้อำนาจคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม (กบศ.) ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ ที่จะพิจารณากำหนดจำนวนผู้พิพากษาและผู้พิพากษาสมทบให้เหมาะสมกับปริมาณและลักษณะคดีที่จะเข้าสู่การพิจารณาพิพากษาของศาลแรงงานแต่ละศาล โดยคำนึงถึงความจำเป็นและเพื่อประโยชน์ในทางราชการของศาลนั้นๆ

สำหรับการได้มาซึ่งผู้พิพากษาสมทบนั้นเป็นไปตามมาตรา ๑๔[๒] แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงานฯ ซึ่งบัญญัติให้ พระมหากษัตริย์จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งผู้พิพากษาสมทบจากบุคคลซึ่งคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมตามกฎหมาย

---

[๑] มาตรา ๑๑ ในศาลแรงงาน ให้มีผู้พิพากษาและผู้พิพากษาสมทบตามจำนวนที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนดตามความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในทางราชการของแต่ละศาล โดยเฉพาะผู้พิพากษาสมทบฝ่ายนายจ้างและผู้พิพากษาสมทบฝ่ายลูกจ้างให้มีจำนวนฝ่ายละเท่าๆ กัน

[๒] มาตรา ๑๔ พระมหากษัตริย์จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งผู้พิพากษาสมทบจากบุคคลซึ่งคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมคัดเลือกจากบัญชีรายชื่อผู้แทนฝ่ายนายจ้างและฝ่ายลูกจ้าง โดย

(๑) ให้สมาคมนายจ้างกับรัฐวิสาหกิจและสหภาพแรงงานเสนอชื่อผู้แทนฝ่ายตนต่ออธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเพื่อตรวจสอบคุณสมบัติตามมาตรา ๑๔/๑ (๕) และ (๖) แล้วให้อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจัดให้มีการเลือกตั้งผู้แทนฝ่ายสมาคมนายจ้างกับรัฐวิสาหกิจและฝ่ายสหภาพแรงงานให้ได้จำนวนไม่เกินสองเท่าของจำนวนที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนดและเสนอบัญชีรายชื่อดังกล่าวต่อเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม หรือในกรณีไม่มีสมาคมนายจ้างหรือสหภาพแรงงานซึ่งจดทะเบียนที่ตั้งสำนักงานไว้ในเขตศาลแรงงานใด หรือมีอยู่เป็นจำนวนน้อย นอกจากสมาคมนายจ้างกับรัฐวิสาหกิจและสหภาพแรงงาน ถ้ามี แล้วให้ที่ประชุมผู้แทนฝ่ายนายจ้างของสถานประกอบกิจการและที่ประชุมผู้แทนฝ่ายลูกจ้างของสถานประกอบกิจการซึ่งอยู่ในเขตศาลแรงงานนั้น แต่ละฝ่ายเสนอชื่อผู้แทนฝ่ายตน และ

(๒) ให้กระทรวงแรงงาน หรือคณะกรรมการหรือองค์กรที่เกี่ยวกับแรงงานตามประกาศของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม เสนอชื่อผู้แทนฝ่ายนายจ้างหรือผู้แทนฝ่ายลูกจ้างต่ออธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเพื่อตรวจสอบคุณสมบัติตามมาตรา ๑๔/๑ (๗) และให้อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจัดให้มีการประชุมและเลือกกันเองของผู้แทนฝ่ายนายจ้างและผู้แทนฝ่ายลูกจ้างให้ได้จำนวนไม่เกินสองเท่าของจำนวนที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนดและเสนอบัญชีรายชื่อดังกล่าวต่อเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมกำหนด โดยคำนึงถึงการกระจายโอกาสให้แก่ตัวแทนของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องด้านแรงงาน ระเบียบดังกล่าวเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมคัดเลือกจากบัญชีรายชื่อผู้แทนฝ่ายนายจ้างและฝ่ายลูกจ้างซึ่งมีที่มาจากสองทาง คือ (๑) บัญชีรายชื่อซึ่งผ่านการเลือกตั้งจากผู้แทนฝ่ายสมาคมนายจ้างกับรัฐวิสาหกิจและสหภาพแรงงานจำนวนไม่เกินสองเท่าของจำนวนที่ กบศ. กำหนด และ (๒) บัญชีรายชื่อผู้แทนฝ่ายนายจ้างและฝ่ายลูกจ้างซึ่งผ่านการเลือกกันเองโดยบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อจากกระทรวงแรงงาน หรือคณะกรรมการหรือองค์กรที่เกี่ยวกับแรงงานตามประกาศของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม จำนวนไม่เกินสองเท่าของจำนวนที่ กบศ. กำหนด บทบัญญัติดังกล่าวมีเจตนารมณ์ให้คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมเป็นผู้คัดเลือกผู้พิพากษาสมทบจากรายชื่อผู้แทนฝ่ายนายจ้างและฝ่ายลูกจ้างซึ่งผ่านการเลือกตั้งหรือเลือกกันเองตามมาตรา ๑๔ (๑) และ (๒)[๓] แห่งพระราชบัญญัติฯ เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้ง และในการคัดเลือกแต่ละครั้งของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมอาจจะได้ผู้ที่จะได้รับพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งเป็นผู้พิพากษาสมทบฝ่ายนายจ้างและผู้พิพากษาสมทบฝ่ายลูกจ้างมีจำนวนไม่เท่ากัน ซึ่งขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อคัดเลือกและความจำเป็นที่จะต้องได้ผู้พิพากษาสมทบจำนวนหนึ่งไปก่อนเพื่อให้การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นไปตามหลักการของมาตรา ๑๗[๔] แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ที่บัญญัติให้องค์คณะของผู้พิพากษาศาลแรงงานต้องประกอบด้วยผู้พิพากษาและผู้พิพากษาสมทบฝ่ายนายจ้างและผู้พิพากษาสมทบฝ่ายลูกจ้างฝ่ายละเท่าๆ กัน

(ลงชื่อ) อัชพร จารุจินดา
(นายอัชพร จารุจินดา)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เมษายน ๒๕๕๔

---

[๓] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

[๔] มาตรา ๑๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๘ ศาลแรงงานต้องมีผู้พิพากษา ผู้พิพากษาสมทบฝ่ายนายจ้างและผู้พิพากษาสมทบฝ่ายลูกจ้างฝ่ายละเท่า ๆ กัน จึงจะเป็นองค์คณะพิจารณาพิพากษาคดี